

št. 7 - julij 2015

Tokrat so pred vami POLETNE PIT•STOP novice.

Želeli smo izpostaviti nekatere vidike sedanosti in prihodnosti – na kaj mora (tudi že danes) biti vse bolj pozoren avtoserviser, kaj vse je pomembno za avtoserviserje in kaj vse lahko vpliva na delo in poklic avtoserviserja. Hkrati pa smo dodali tudi nekaj zanimivosti. Nenazadnje pa – tukaj smo za vas in z vami, zato pokličite ali pišite ...

POMOČ ČLANOM PRI PRIDOBIVANJU POSLA – JAVNA NAROČILA

Na sekciji začnemo z obveščanjem članov glede javnih naročil/razpisov, ki se nanašajo na vozila. Tako bomo članom pošiljali podatke o novih javnih razpisih, ki bodo namenjeni avtoserviserjem oz. prodajalcem vozil. Danes vam pošiljamo prve primere objave.

1. Najnovejša javna naročila (JN) si lahko pogledate, če kliknete na povezavo: <http://ulinfotok.si/index.php/obrtna-zbornica-slovenije>. Na spletni strani boste našli rubriko »sekcija avtoserviserjev« in ko boste kliknili nanjo, se vam bo odprl pregled novih javnih naročil (JN), ki so povezana z vozili z naslednjimi rubrikami:

Tip objave	JN številka	JN osnovne objave	Regija	Naslov naročnika	CPV naslov	Naročnik	Naslov	Kontakt	Telefon	e-mail	Datum objave	Rok za ponudbe

S klikom na JN številka se vam odprejo podrobnosti o posameznem naročilu. Objave bodo iz naslednjih področij:

- motorna vozila
- karoserija za vozila, priklopniki ali polpriklopniki
- deli in pribori za vozila in njihove motorje
- razna prevozna sredstva in nadomestni deli
- popravila, vzdrževanje in pripadajoče storitve za vozila in z njimi povezano opremo
- storitve popravila in vzdrževanja obrambnih in varnostnih sredstev.

Na ta način bo mogoče slediti tudi vsem spremembam JN.

Upravni odbor sekcije avtoserviserjev iskreno upa, da vam bo nova ponudba sekcije v pomoč. Če pa bomo opazili še kje drugje kakšen javen razpis, vas bomo obvestili tudi o tem. Tokrat:

2. AMZS je objavila razpis za izvajanje pomoči na cesti in vleke vozil. Zbirajo ponudbe za osebni in tovorni program, vključno s prikolicami. Ponudbe se pošlje do: 15. 8. 2015 do 14.00 ure na naslov: AMZS d.d., Dunajska cesta 128a, Ljubljana, sklic: "Pogodbeni izvajalec 2015". Podrobnosti razpisa in priloge si lahko ogledate na spletni strani [AMZS](#).

SERVISIRANJE VOZILA V ČASU TOVARNIŠKE GARANCIJE – DA ali NE?

Sekcija avtoserviserjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ponovno opozarja, da se lahko popravilo vozila v času tovarniške garancijske dobe opravi tudi pri neodvisnem/nepooblaščenem serviserju, česar potrošniki pogosto ne vedo ([več...](#)). Da je pogojevanje ohranitve tovarniške garancijske avtomobilске garancije s servisiranjem zgolj pri pooblaščenih serviserjih in z uporabo le originalnih nadomestnih delov lahko v nasprotju s pravili konkurence, pa je pred kratkim opozorila tudi Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence.

SERVISER MORA:

- upoštevati navodila proizvajalca glede vzdrževanja in popravila vozila,
- spoštovati normative proizvajalca vozila glede vzdrževanja in servisiranja vozila,
- vgrajevati tovarniško priznane (originalne ali originalu enakovredne) nadomestne dele!

SVETUJEMO tudi ustrezno vodenje lastne dokumentacije in evidenc za primere dokazovanj in ravnanj avtoserviserja (npr.: dobavnice, ček lista proizvajalca potrebnih opravil pri rednem servisu, splošni pogoji popravil oz. servisiranja, ...)!

Julija 2010 je začela veljati Uredba (ES) št. 461/2010, ki je bila uveljavljena na celotnem področju Evropskega gospodarskega in kot taka velja v vsaki državi članici neposredno. Uredba na novo določa pojem »neodvisni serviser«, ki je vsak, ki nudi popravilo in vzdrževanje motornih vozil in je certificiran (v Sloveniji to pomeni, da ima obrtno dovoljenje), čeprav ne deluje v sistemu proizvajalca/dobavitelja motornih vozil oziroma ni včlanjen v distribucijski sistem proizvajalca/dobavitelja. Ob tem mora serviser upoštevati navodila in normative proizvajalca glede vzdrževanja in popravila vozila ter vgrajevati tovarniško priznane (originalne ali originalu enakovredne) nadomestne dele! Na trgu motornih vozil to

pomeni sprostitev konkurence in konec monopolnega položaja različnih vertikalnih sporazumov (primer povezovanja navzdol: proizvajalec – uvoznik – pooblaščen prodajalec – pooblaščen serviser). Prav spodbujanje konkurenčnosti in posledičnega znižanja nivoja cen storitev servisiranja in vzdrževanja vozil je glavno vodilo uveljavitve te uredbe. Vendar na slovenskem trgu še vedno prihaja do zavajanja potrošnikov. [Več...](#)

SERVISIRANJE VOZILA V PRIHODNOSTI

Sekcija avtoserviserjev je že nekaj let aktiven član CECRA (*Evropsko združenje prodajalcev in serviserjev motornih vozil*), ki pa se aktivno povezuje tudi z drugimi evropskimi in svetovnimi organizacijami, ki se udeležujejo na področju vozil – tokrat govorimo o aktivnostih v povezavi z združenjem AFCAR (*the Alliance for the Freedom of Car Repair in the EU*). Že dalj časa potekajo tudi aktivnosti za zagotovitev obstoja neodvisnih družb, tudi avtoserviserjev. Trenutno je aktualna tema **Strategija za enotni Evropski digitalni trg**, ki je ena prednostnih nalog Evropske komisije v tem mandatu. Kako pa je to pomembno za avtoserviserje?

št. 7 - julij 2015

Dostop do informacij je danes neločljivo povezan s telematiko in digitalizacijo (najboljši je online dostop). To je mogoče s pomočjo različnih naprav, npr. računalnik, telefon, televizija, armaturna plošča, ipd. Te in take naprave uporablja vse več ljudi. Da jih uporabljamo lahko več in bolje, morajo biti čim bolj povezane (connected). Torej: danes (in jutri) je pravočasen in neoviran dostop do informacij (lahko) velika konkurenčna prednost. Prav zato obstaja možnost, da se ovira oz. onemogoči prost dostop do informacij, da velike družbe ovirajo male, da povezani izrinejo neodvisne.

Zato (tudi) AFCAR želi prispevati k strategiji digitalnega enotnega trga, ki ga je oblikovala Evropska komisija. Sprejeli smo stališče, v katerem pozivamo Komisijo, da v zakonodaji zaščiti mala in srednja podjetja (MSP/SME) tako, da v zakonodaji:

- omogočil neodvisnim ponudnikom storitev dostop do tehničnih informacij daljinsko povezljivih tehnologij, kar pomeni uveljavljanje pravice do neposrednega dostopa do podatkov/informacij in "on-line" komunikacijo s pomočjo platforme digitalne telematike v vozilu s pomočjo standardiziranih, interoperabilnih in varnih vmesnikov,
- zagotovi spoštovanje enakih načel, ki naj veljajo za vso opremo in dobrine, ki potrebujejo servisiranje in popravilo vso dobo uporabe in so vodene računalniško, dan danes pa so vse bolj na daljavo povezane s strežnikom za vzdrževanje.

V argumentih pa je pojasnjeno, katere so nevarnosti monopolov, ko govorimo o connected car, o digitalizaciji popravil in vzdrževanja vozil ter o avtu kot trgovini na kolesih. Če boste prebrali, boste hitro ugotovili, da ne govorimo o znanstveni fantastiki ampak o dejstvih in celo nevarnostih, ki jih poznamo (in živimo) že danes.

Da je prihodnost že tu, nam pove tudi naslednje dejstvo: hekerji so dejstvo tudi pri avtomobilih. Leto za letom dokazujejo, kako lahko domnevno ne-varna je programska oprema avtomobilov. Med svetovno najbolj znanimi sta Chris Valásek in Charlie Miller, zadnji njun podvig so predstavili na nedavni IT konferenci v ZDA: preko radia sta med vožnjo začela nadzorovati druga vozila, predvsem njihove zavore, hitrost, klimatsko napravo in radio. Zato so pri tej znamki vozil morali vpoklicati 1,4 milijona vozil, da so posodobili programsko opremo in odpravili to nevarnost.

Presenečeno boste ugotovili, kako pomemben subjekt pri tem ste avtoserviserji in kako hitro se spreminja panoga! [Več...](#)

Želite sestanek in svetovanje na OZS ali na sekciji avtoserviserjev?

Prek maila igor.pipan@ozs.si ali telefona 01/583 05 68 nam **sporočite vaše želje**. Hitro vam bomo odgovorili ali vam uredili sestanek z najbolj pristojno osebo, da se boste o vašem vprašanju lahko pogovorili.

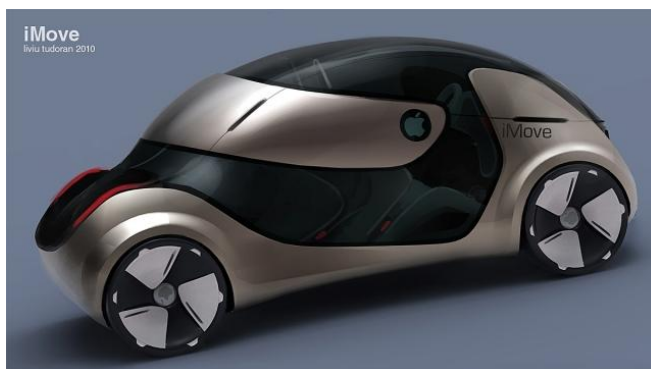
APPLE NAMIGUJE NA MOŽNOST LASTNEGA AVTOMOBILA?

Slišati je vse več govoric, da naj bi ameriški proizvajalec računalnikov in mobilnih naprav Apple začel ukvarjati z izdelavo lastnega avtomobila. Govorice je Apple še podkrepil, ko je pred kratkim predstavil nov patent. Gre za sistem, ki bi omogočal, da bi s pomočjo iPhona imeli možnost upravljanja nekaterih elementov avtomobila. O tem so pisali tudi v častniku Finance, več člankov na kratko povzemamo.

Patent opisuje povezovanje iOS naprav na daljavo v kombinaciji z geo-lokacijskimi elementi. Možnosti je veliko, a prve, ki padejo na pamet so: *odklepanje avtomobila, ko se voznik približa avtomobilu, aktiviranje alarma, ko je voznik oddaljen, zaklepanje/odklepanje prtljažnika, ko se voznik približa zadku avtomobila itd.* Omenja se tudi možnost uporabe Bluetooth tehnologije.

Bolj ambiciozen element patenta vključuje komunikacijo med avtomobilom in iOS napravo preko mobilnega omrežja. To bi omogočilo avtomobilu, da ves čas pridobiva podatke in nato sestavi "profil uporabnika" ter tako prilagodi avtomobil voznikovim zahtevam. Se nam torej obeta, da bomo v prihodnosti poleg TDI, GTI, AMG ipd. oznak na vozilu videli še oznaki iOS in Android?

Mogoče je torej, da se ob dela na pomembnih komponentah razmišlja tudi o celotni zgodbi – torej lastnem vozilu. O razlogih za in proti govori mnogo dejstev. O odločitvi Appla pa, sem prepričan, bomo pravočasno izvedeli, torej še predno bo prvi avto zapeljal na cesto.

Zakaj Apple ne bo nov proizvajalec avtomobilov?

Na govorice, da bo Apple izdelal lasten avtomobil, se je odzvalo kar nekaj pomembnih mož avtoindustrije. Zanimiva je misel Direktorja podjetja Creative Strategies, ki že leta spremlja Apple: "Mislim da je Apple bolj zainteresiran za obvladovanje nadzornih plošč (programske opreme) v vseh prihodnjih avtomobilih. Nikakor jih ne vidim kot avtomobilskega proizvajalca."

Ali vidite kakšno povezavo s prejšnjim člankom?

VOZNIKOM NAJPOMEMBNEJŠA DODATNA OPREMA JE KLIMA

Med nemškimi vozniki je bila opravljena anketa, za kateri del udobnostne opreme vozila bi bili pripravljeni plačati višjo ceno vozila ali celo najeti dodatni kredit. Ni znano, katera oprema je najbolj pomembna slovenskim voznikom, v Nemčiji pa so je vrsti red naslednji:

Spletna anketa je bila izvedena v mesecu aprilu 2015 v imenu Credit Plus Banke, nanjo pa se je odzvalo 1009 nemških državljanov, starih več kot 18 let.

klima	60%
ESP	44%
ogrevani sedeži	40%
navigacijski sistem	39%
alarm	26%
internet	9%

Vir: <http://www.automobilwoche.de/>

OBVEZEN ZAPIS MATIČNE ŠTEVILKE DRUŽBE NA NJENIH DOPISIH

Z 8.8.2015 začnejo veljati spremembe Zakona o gospodarskih družbah (Ur.l. RS št. 55/15). Ena izmed teh sprememb je naslednja:

- na vseh dopisih, ki jih družba pošlje naslovniku (sem sodi tudi naročilnica), mora biti obvezno zapisana **MATIČNA ŠTEVILKA DRUŽBE**.
- na sporočilih, ki se pošiljajo v okviru obstoječih poslovnih stikov, morata biti navedena le firma in sedež.

Če tega podatka ni, gre za prekršek, za katerega je predvidena denarna kazen tako za družbo kot tudi odgovorno osebo.

Tako morajo biti na vaših dopisih obvezno zapisana: celotna firma in sedež družbe, registrski organ, pri katerem je družba vpisana, ter matična številka; pri d.o.o. in d.d. pa še znesek osnovnega kapitala in znesek še nevplačanih vložkov. [Več...](#)

Saj ni res – pa je!

Avtomobil Nikole Tesle na kozmični pogon?

Še danes ni povsem jasno, kakšen avtomobil je v New Yorku poleti 1931(!) Nikola Tesla testiral. Vozil se je z limuzino podjetja Pierce-Arrow, ki ni imela ne motorja, ne baterij, ne kakršnegakoli goriva ... O tem so izginili vsi zapisi in zapiski, ostaja pa pričanje njegovega sorodnika in raziskave nekaterih znanstvenikov, ki pa še vedno ne znajo v celoti pojasniti preizkusa Nikole Tesle. Tesla je govoril o izkoriščanju praznega prostora v zgornjih plasteh ionosfere. Gre torej za tehnologijo, ki bi lahko spremenila svet? Tesla je bil večinoma zelo zadržan in skrivnosten, saj se je zavedal, da (tudi) njegove izume nekateri želijo izkoristiti v povsem nehumanitarne namene.

To so bili časi električnih avtomobilov: avto je služil za prevoz po mestu, saj pravih cest na podeželju ni bilo, električni avtomobili so lahko vozili največ do 80 km/h, pa še to so zmogli največ nekaj sekund. Že pri hitrosti okoli 60 km/h pa se je vozilo močno treslo. Običajne potovalne hitrosti so bile med 24 in 32 km/h.

Pierce Arrow Straight Eight - 1929

Vir: <http://all-carz.com/photos/pierce-arrow-eight/07/default.htm>
Slika je simbolična.

Vozilo na zunaj ni bila nič nenavadnega, le na zadnji strani je bila pritrjena 1,8 metra visoka antena in avto ni imel izpušnih cevi! Pod pokrovom ni bilo motorja, na armaturni plošči pa je bilo bistveno več inštrumentov, kot je bilo to takrat običajno. Tesla je v vozilo vstavil nek nenavaden kovček z 12 katodnimi cevmi velikosti 24 x 12 x 6 inčev (približno 60 x 30 x 15 cm), s kablji priključil na pogon avtomobila, potem pa se je voznja lahko začela. Ob zagonu ni bilo ne zvoka, ne tresenja, le iz inštrumentov se je razbralo, da motor deluje.

št. 7 - julij 2015

Tesla pa je avtomobil vozil tudi s hitrostjo 90 milj/h (okoli 145 km/h)! Avto je preizkušal več dni. Nikdar ni polnil avta z gorivom, niti polnil z elektriko, vozil je nadpovprečno hitro.

Tesla je takrat govoril o izkoriščanju praznega prostora v zgornjih plasteh ionosfere. Prvi je o tem govoril George Francis Fitzgerald leta 1893, leta 1952 pa je njegovo ugotovitev matematično dokazal Winfried Otto Schumann – gre za utripanje Zemljinega magnetnega polja.

Tesla je bil reven, v njegovem delu so ga podpirala podjetja, da bi ustvarila dobičke, zato je mnogo njegovega znanja skrivnostno izginilo. Tako o brezplačni elektriki in avtomobilih, ki jih ni treba polniti z gorivom, ni bilo veliko govora. Edini dokumentiran zapis je iz New York Daily News, ko je 2. aprila 1934 izšla drobna vest z naslovom »*Tesline sanje se bližajo k uresničitvi*«. V članku je Tesla govoril, kako bodo avtomobili, tovornjaki, ladje in letala kmalu vozili na energijo iz atmosfere. Nekaj mesecev za tem so iz podjetij, ki so "podpirale" Teslino delo, sporočili, da je ostareli izumitelj dementen in, da ne ve več, kaj govori.

Nikola Tesla je 7. januarja 1943 osamljen in siromašen umrl.

Tesla Motors je družba ustanovljena leta 2003 v Silicijevi dolini v ZDA in je imenovana po električnem inženirju in fiziku Nikoli Tesli. Dizajnira, izdeluje in prodaja električne avtomobile, ukvarja pa se tudi z drugimi projekti na področju energetskih inovacij. Prepoznavna je postala z predstavitvijo Tesla Roadster-ja, prvega povsem električnega športnega avtomobila, ki uporablja indukcijski električni motor na izmenični tok, ki ga je razvil Nikola Tesla leta 1882. Poleg tega družba prodaja tudi posamezne električne komponente npr. Li-ion baterije drugim izdelovalcem avtomobilov.

Vem
več!

Viri: <http://peswiki.com/>, <http://www.teslamotors.com/> in <http://www.keelynet.com/energy/teslcar.htm>

Saj ni vic – pa je!

Ginekolog in avtomehanik

Ginekolog se naveliča šariti po ženskih organih in se odloči da bo šel za avtomehanika. Pride do prvega avtomehanika in mu razloži svoj problem. "Prav." odvrne mehanik. "Takole bova naredila: tukaj imaš eno mašino. Če jo bos znal razdreti, bo tvoja plača 600 evrov. Če jo boš še sestaviti, pa boš imel 1000 evrov plače."

Res ginekolog razstavi in sestavi mašino, mehanik pa ga opazuje. Ko konča, mu mehanik reče: "V redu, sprejet si, plače pa boš imel 1500 evrov." "Zakaj pa 1500 evrov?", je začuden ginekolog.

Mehanik mu razloži: "Glej, mašino si pravilno razstaval. Tudi sestavil si jo pravilno. Ampak, da si vse to naredil skozi auspuh, ti dam pa še 500 evrov."

AVTODIAGNOSTIČNE NAPRAVE, NADGRADNJE IN PROGRAMI

Člani sekcije avtoserviserjev veste, da diagnostika res postaja nepogrešljiv del avtoservisne storitve. Tudi zato smo pri sekciji avtoserviserjev za vas testirali več naprav različnih ponudnikov teh naprav – in pred vami je tista, ki zmora diagnostiko opraviti na mnogih znamkah avtomobilov, rokovanje z njo je enostavno, zagotovljena je podpora in izobraževanje – pa še poceni je! Odgovor je: **LAUNCH** [Več...](#)